

PICANYOL

'Cavall Fort' canvia de genet

Des de 1961 'Cavall Fort' ha evolucionat a un ritme suau. La seva línia ha estat força continuïsta i potser per això una de les poques maneres de dividir-la per etapes és a través dels seus directors. El relleu de 1998 accelerarà, però, canvis de contingut.

En Jep i en Fidel, aquest parell de joves aventurers que gairebé mai no es treuen la gorra, continuen discutint, al cap de divuit anys, per veure quin d'ells dos és més genial i modern i té més inventiva. Són els dos personatges més carismàtics de *Cavall Fort*, la revista per a nois i noies escrita en català més coneguda i seguida des que, fa trenta-set anys, un grup de persones sorgides dels secretariats de catequesi de Solsona, Vic i Girona van creure que editar una publicació d'aquesta mena podria ser una bona manera de familiaritzar la joventut del país amb l'expressió escrita de la seva pròpia llengua.

Des del 1961 *Cavall Fort* ha evolucionat, però a un ritme molt suau. La seva línia ha estat força continuïsta i potser per això una de les poques maneres de dividir-la per etapes és a través dels seus directors, i aquest 1998 ha arribat precisament amb un canvi. Després de divuit anys de conduir la revista, Albert Jané, que ja ha arribat als seixanta-set anys, ha deixat aquesta tasca a mans de Mercè Canela, una jove escriptora de contes i novel·les infantils i juvenils.

La nova directora, que fa tot just un mes que ha arribat, expli-

ca que s'imposa una reflexió sobre el que la revista ofereix, perquè el món on va néixer i el d'ara són força diferents. Amb vista al futur, doncs, hi haurà novetats, però encara s'han de decidir. Entre elles, buscar noves històries de còmic entre els autors del país i de l'estranger que interessin els lectors i que continuïn oferint la qualitat i creativitat que fins ara ha caracteritzat les vinyetes publicades a *Cavall Fort*.

Albert Jané sempre ha cregut que un dels elements més atractius per a "enganxar" els joves lectors són les historietes de còmic. No solament perquè agraden molt i s'han d'anar seguint de número en número, sinó també perquè "permeten de donar una certa visió crítica de la realitat". I tot i que, a la realitat del mercat, allò que arrasa són els *manga* japonesos, com abans feien els superherois nord-americans, *Cavall Fort* continua optant per publicar les aventures d'en Benet Tallaferró, l'Ot el Bruixot i l'Estefi. Però això no sembla que preocupi els seus responsables. "Potser no som una mostra rabiosa dels signes del temps, però el que volem és precisament oferir un producte diferent i alternatiu del que ja hi ha".

Perquè, ben pensat, què té el Shongoku que no tingui en Benet Tallafarro, o Superman que no tingui l'Ot? L'Albert Jané ho veu clar: "Hi ha una diferència de valors humans. En Benet és precisament la rèplica dels herois invencibles. Només fa servir la força quan és necessari, vigila molt que no se sàpiga que té poders i, sobretot, actua amb la innocència d'un nen: a vegades fins i tot l'enganyen!" Aquesta opció, la d'oferir historietes de personatges amb valors i caràcters humans, amb guions imaginatius i treballats, té molt a veure amb la vocació educativa de *Cavall Fort*. Ja des dels primers anys de vida, la revista va voler aquest toc afegit, amb la introducció de personatges provinents del còmic franco-belga més tradicional.

Són moltes les històries extremes de les revistes *Okapi* i *Espirou* que han passat per les pàgines de la revista. L'any 1963 van descobrir les històries de *La patrulla dels castors*, que, segons Albert Jané, va contribuir d'una manera important a l'èxit inicial de *Cavall Fort*, perquè a Catalunya l'escoltisme tenia aleshores molta força social. Després van venir en Jan i en Trencapins, dos personatges que vivien les seves peripècies en un ambient medieval europeu, que tant es podia situar a França com a Catalunya. Ells van originar els Barrufets, que tot i ser, en un pri-

Amb vistes al futur, hi haurà novetats, entre elles buscar nous autors que continuïn oferint qualitat i creativitat.

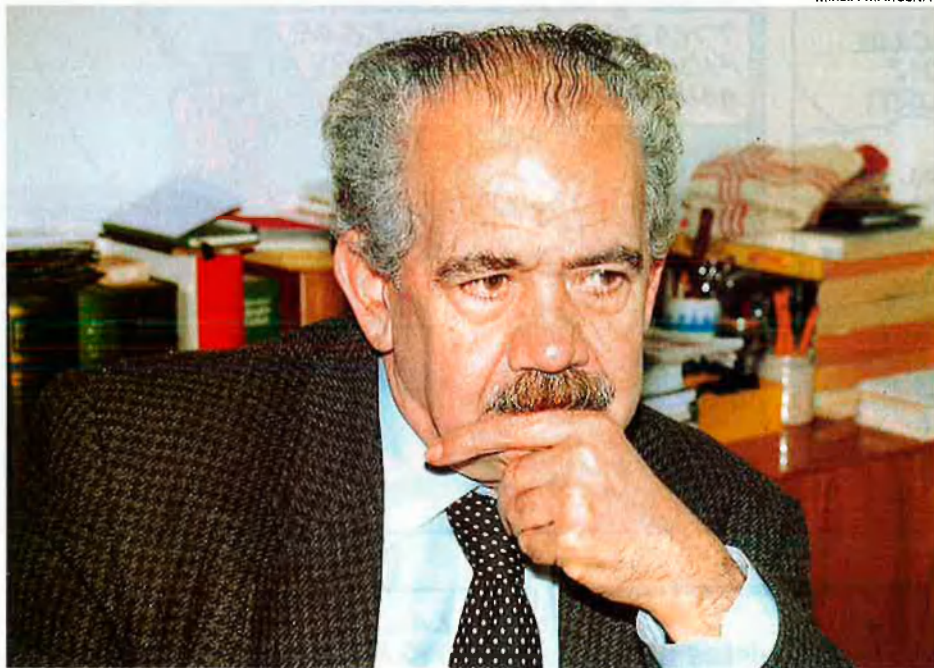
mer moment, uns personatges secundaris, van adquirir protagonisme propi i gran popularitat. També en Sergi Grapes, aquest personatge que sempre recorda algú que coneixem, va ser importat de Bèlgica, igual que en Gil Pupil·la, un inspector amb aventures trepidants que, per la mort del seu autor, va desaparèixer de la revista prematurament.

Un altre personatge que s'ha fet molt popular darrerament, i que l'Albert Jané defensa a capa i espasa davant els virtuals competidors nipons, és l'Estefi, una nena que ha convertit la seva vida de paper en excepcional perquè li passa tot allò que pot passar a una nena normal d'avui dia: viu amb els pares, té amics, germans, un gos, l'àvia, se'n va de vacances, de colònies, esquia, es baralla, no li plau de fer els deures...

"M'agrada molt -diu l'ex-director de *Cavall Fort*- perquè és un heroi femení, que són poc habituals, que té una visió molt aguda del món dels adults i de la societat de consum, i perquè el guió

En aquesta pàgina, dibuixos de Benet Tallafarro i En Jep i en Fidel. En l'anterior, Ot el Bruixot.

Albert Jané ha deixat la revista després de conduir-la durant divuit anys. Mercè Canela, una jove escriptora de contes i novel·les infantils i juvenils, n'és ara la nova directora.

té unes dosis d'ironia molt fina".

Els nens i nenes són com un termòmetre sensible dels problemes de la societat actual i per això la seva manera de pensar, els seus gustos i preferències s'han de veure reflectits a la revista. En això ha canviat una mica de final dels setanta, quan l'Albert Jané va entrar de director, fins ara. En aquells temps de transició s'hi podien llegir reportatges sobre l'arribada del president Tarradellas o sobre les primeres eleccions autonòmiques. "Ara, la mainada està més interessada pels problemes ecològics i per la situació del Tercer Món -diu el director sortint-. A més,

es fan grans més aviat i això els fa ser molt exigents amb els continguts".

A l'Albert Jané, li és difícil de fer balanç i treure conclusions d'aquests divuit anys. El fet més important és que la revista continua amb bona salut, malgrat l'adversitat. "No parlo d'adversitat política, sinó del fet d'anar contra corrent, perquè els mitjans audiovisuals: televisió, videojocs, CD-Roms i ordinadors, ens fan una gran competència". Però, tot i que els nens passen moltes més hores davant la petita pantalla, també necessiten relacionar-se entre ells. Una bona mostra n'és l'èxit que tenen les

seccions de debat i de contactes de la revista. Aquesta és una de les novetats més visibles que s'hi han introduït aquests últims anys, amb l'ànim d'oferir les pàgines a les col·laboracions dels lectors. Fent-ne repàs, Albert Jané creu que el resultat de la participació ha estat una mica desigual, però també pensa que és molt important de donar veu als nens i nenes perquè diguin la seva sobre tots els problemes actuals que els preocupen. "Vam tenir unes respostes molt interessants sobre l'últim debat proposat, de si era important l'aspecte físic. Perquè hi ha moltes nenes, i nens, que en pateixen molt, d'això d'haver de ser primes i de tenir una imatge agradable".

La modernitat que exigeixen els temps combinada amb la voluntat de fer una revista distreta i de qualitat literària, doncs, continuarà essent la línia de *Cavall Fort*. Els seus responsables són conscients que és una eina important de difusió de la llengua viva i per això vigilen d'una manera especial el català que s'hi escriu, sobretot a l'hora de traduir els còmics. Un altre dels objectius és de mantenir i augmentar els setze mil subscriptors, perquè són ells, en definitiva, els qui contribueixen, a més de les subvencions, a cobrir-ne els costos, i que permeten que continuï essent la revista que ha estat fins ara.

Isabel Galí

Elegies de pedra trencadissa

Maria Beneyto

La mort, destí inexorable de l'ésser humà, és tractada amb lirisme i quotidianitat en aquest recull de poemes.

Bromera

"Bromera/Poesia", 27

Obra filològica (1931 - 1991)

Josep Giner i Marco

Estudi preliminar, edició crítica i índex a cura d'Antoni Ferrando, amb la col·laboració de Santi Cortés. I a tall de pròleg, "Plany" de Joan Coromines.

Denes10 Editorial

"Estudis del Valencià Actual", 9

Fuster o l'estratègia del centaure

Vicent Salvador

Fuster o l'estratègia del centaure és una lectura interpretativa de l'obra fusteriana que se centra en la dimensió assagística i en les claus més rellevants de l'estil de l'autor.

Bullent

"Dèdal", 1